

gode Ting, ligesom det er kommet til at gøre mange Fejl. I hvilken Grad de selv har været ansvarlige for de gode Ting, og i hvilken Grad de har været ansvarlige for Fejlene, er svært for den enkelte at dømme om, idet Forhold og Personer jo kommer til at virke sammen, og vi kun kan se Resultaterne, ikke hver enkeltts Andel. Men Ministeriet har i hvert Fald opnaaet en saare afgjort Tilfredshed med sig selv. Det holder hvert Øjeblik Sabbat og ser tilbage paa Ugens 6 Dage og finder, at hvad der er gjort, er vel gjort. Det siger jeg ikke noget til, det er menneskeligt. Det er ikke statsmandsmæssigt, men det er, som sagt, menneskeligt, og den højtærede Statsminister er noget af det mest menneskelige, jeg overhovedet har kendt. Men i samme Grad som de Herrer saaledes ser sig tilbage, har de ogsaa faaet en Vrede og en Utaalsomhed overfor enhver — selv mig, der, det vil jeg have Lov at sige, rent sagligt har ønsket at støtte Regeringen paa ethvert Punkt, og som gør det, ogsaa fordi Regeringen er Kronens Regering, og fordi det er min Pligt som Embedsmand og som Rigsdagsmand i en farlig Tid —, der vover blot den ringeste Tvivl, ja, blot den svageste Kritik overfor en enkelt Minister. Jeg havde for ikke mange Timer siden igen et Eksempel; vedkommende Minister blev saa uendelig fornærmet og saa uendelig vred; det er næsten, som om man var en Landsforræder og Ministrene f. Eks. Apis'er eller andre hellige Dyr, som ingen maatte røre ved. Jeg vil bede de Herrer Ministre med al den Tilfredshed, de kan have over alt det velgjorte, de har udrettet, alligevel huske paa, for det første, at de selv er Mennesker, og for det andet, at vi andre har en vis Pligt, maaske ogsaa en vis Trang til at se de Herrers Fejl og gøre opmærksom paa dem. Og megen Strid og megen Krise vilde være undgaaet, hvis de Herrer havde haft den Taalsomhed at forstaa, at de ogsaa har deres Begrænsning, maaske større, end de selv tror. Jeg har ikke ønsket en Krig med de Herrer angaaende de 5 Punkter, jeg opstillede, men naar jeg har været med blandt de Medlemmer indenfor min Gruppe, der har stemt for denne Kri- ses Forløb, er det min

Pligt ogsaa udadtil paa min Gruppes Vegne at meddele, hvilke Resultater denne Krise har medført, hvad det var, vi forlangte, og hvad det var, vi opnaaede. Det er et rent Faktum, og jeg synes, at Ministeren skulde have den gode Gratie at modtage de Skæbnemodgange, som nu en Gang er uundgaaelige i dette Liv, med Stilfærdighed. Det afvæbner altid Gudernes Vrede, naar man tager et Skæbneslag med Stilfærdighed. Jeg repeterer i denne Tid en Bog af Gibbon, der hedder „Det romerske Riges Fald og Nedgangsperiode“ — en passende Bog at læse i denne Tid —, og der fortæller om en Kejser, der havde været en meget fortræffelig Kejser, men, siger Historieskriveren, da de andre løb efter ham for at slaa ham ihjel, vanærede denne Kejser ved sine Dødsskrig et hæderligt Liv. Her er ikke Tale om, at nogen vil dræbe Indenrigsministeren, her er allerhøjest Tale om at give ham en, skal vi sige, lille Skefuld Ricinusolie. Tag den da med god Gratie! Ministeren har godt af den, den er i Virkeligheden sund, selv om den i Øjeblikket smager lidt besk og krænker Ministerens Forfængelighed.

Den højtærede Minister talte om Ministeriet og det konservative Partis Formaaen. Jeg skal indrømme, at de to moderate Partier ikke dannede noget Ministerium. Jeg kender ikke Partiførernes Forhandlinger i sin Tid — det er noget, der ligger udenfor et almindeligt Menneskes Omraade at forstaa, hvad 8 vældige Partiførere i Grunden forhandler om, jeg var i hvert Fald ikke Medlem af Gudernes Raad —, men jeg vil sige, at en af Grundene til, at denne Formaaen hos Oppositionen blev standset, er, at der under denne Krise har været saa megen *vis major*, *force majeure*, det vil sige Haanden fra Skyen, der standser. Nuvel, overfor *vis major* er man ganske magtesløs, og uden Hensyn til — thi jeg aner det ikke —, hvorvidt nogle ønskede at danne et Ministerium eller ej, kan jeg kun sige, at det, som Forholdene laa, var simpelt hen umuligt at komme udenom Krisen paa anden Maade, end man gjorde. Deraf kan den højtærede Minister altsaa ikke dømme noget som helst, hverken om vor Formaaen eller dens Begrænsning; vor Formaaen